

Obvezne strokovne podlage za regionalne prostorske plane

Obalno kraška regija

Usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture

Kazalo vsebine

Kazalo slik in preglednic 2
Predgovor 5
Uvod 7
Podatki o stanju 7
Podatki o prednostnih razvojnih usmeritvah 7
Stanje in prednostne razvojne usmeritve 8
Osnovni kazalniki 8
Prednostne razvojne usmeritve 9
Usmeritve 11
Usmeritve za razvoj poselitve 12
Usmeritve za razvoj v krajini 15
Usmeritve na področju gospodarske javne infrastrukture 20

Kazalo slik in preglednic

Slika 1: Karta obalno-kraške regije z označenimi središči 6
Slika 2: karta prioritetnih projektov iz dogovora za razvoj regij 9

Preglednica 1: izbrani podatki, kazalniki za obalno-kraško regijo. 8

Regionalni razvojni programi regij

Usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture obalno-kraške regije

Kolofon

Naročnik: Republika Slovenija – Ministrstvo za naravne vire in prostor,
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana
Pogodba: 2550 – 23 – 510007

Avtorji:

Urbanistični inštitut RS: dr. Igor Bizjak, univ. dipl. inž. arh.
Boštjan Cotič, univ. dipl. inž. arh.
dr. Damjana Gantar, univ. dipl. inž. kraj. arh.
mag. Andrej Gulič, univ. dipl. soc.
Simon Koblar, mag. geogr.
Jana Kozamernik, univ. dipl. inž. kraj. arh.
dr. Luka Mladenovič, univ. dipl. inž. arh.
Barbara Mušič, univ. dipl. inž. arh.
dr. Sabina Mujkić, univ. dipl. inž. geod.

Acer d.o.o.: mag. Jelka Hudoklin, univ. dipl. inž. kraj. arh.
mag. Irena Hočevar, univ. dipl. geogr.
Tanja Jerin, inž. grad.
Suzana Simič, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Locus d.o.o.: Maja Šinigoj, univ. dipl. inž. kraj. arh.,
Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad.,
Metka Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh.,
dr. Miha Konjar, univ. dipl. inž. geod.,
Manca Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh.,
Tomaž Kmet, univ. dipl. inž. arh.,
Nuša Britovšek, univ. dipl. inž. kraj. arh.,
Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh,
Žiga Smrekar, mag. geog.,
Nina Uršič, dipl. inž. kraj. arh.,
Ana Mestnik, mag. prost. načrt.,
Špela Osolin, mag. prost. načrt.,
Tosja Vidmar, univ. dipl. geog.

LUZ: Shuchita Špela Ložar, univ. dipl. inž. vod. in kom. Inž.
Marko Fatur, univ. dipl. inž. grad.
Klemen Milovanović, univ. dipl. inž. grad.
Rok Vodopivec, mag. inž. grad.
Janja Solomun, univ. dipl. inž. arh.

dr. Bernarda Bevc Šekoranja, univ. dipl. inž. arh.
dr. Petra Vertelj Nared, univ. dipl. inž. kraj. arh.
Oskar Cafuta, MSc, Kraljevina Švedska
Roman Pleško, nar. mat. tehn.

Uredniki: dr. Igor Bizjak, univ. dipl. inž. arh.
Barbara Mušič, univ. dipl. inž. arh.
Boštjan Cotič, univ. dipl. inž. arh.

Lektoriranje: besedilo ni bilo lektorirano

Izjava o omejitvi odgovornosti: Stališča, predstavljena v tem poročilu, so stališča avtorjev in ne izražajo nujno mnenja naročnika.

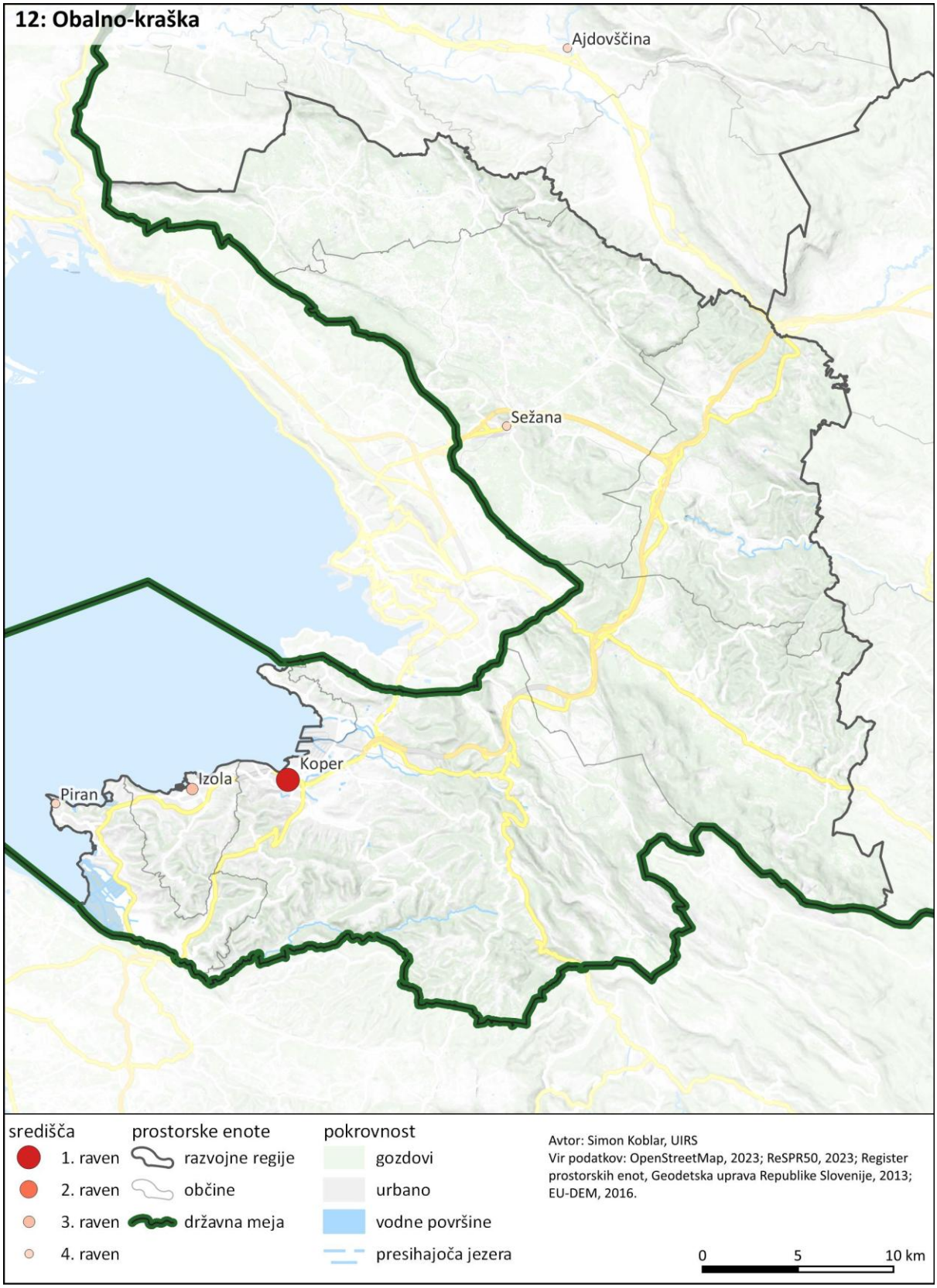
Datum: Ljubljana, 31. 3. 2024

Predgovor

Pričujoči dokument je del zaključnega poročila naloge »Izdelava obveznih strokovnih podlag za regionalne prostorske plane«. Zaključno poročilo je sestavljeno iz naslednjih dokumentov:

- Zaključno poročilo – uvodni del
- Analiza stanja v prostoru
- Strokovne podlage sektorjev
- Analiza razvojnih potencialov in pomanjkljivosti regij
- Usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture (v dvanajstih po regijah ločenih dokumentih)
- Priloge:
    - Poročilo 2. delavnice med regijami in resorji glede prednostnih razvojnih usmeritev regij
    - Preglednica prioritet po regijah
    - Zbirka prostorskih podatkov
    - Metapodatkovni opis GIS baze

Ker je ta dokument del poročila, je predhodno potrebno prebrati uvodni del zaključnega poročila, da se bralec seznani z metodologijo izdelave poročila in potekom priprave strokovnih podlag za regionalne prostorske plane.

Slika 1: Karta obalno-kraške regije z označenimi središči

Uvod

Podatki o stanju

V dokumentu je stanje v regiji povzeto na podlagi nekaj splošnih kazalnikov, ki so enaki za vse regije. Kazalniki so povzeti iz Regionalnih razvojnih planov, ki so bili v pripravi leta 2018/2019 in ažurirani na leto 2022/2023. Za primerjavo so podane tudi vrednosti na nivoju Slovenije. Primerjava med leti 2018/2019 in leti 2022/2023 pokaže trende na izbranih področjih (preglednica 1).

Analiza teh trendov omogoča vpogled v spremembe in razvojne potenciale regije v preteklih letih, kar je ključno za oblikovanje nadaljnjih politik in strategij razvoja.

Podatki o prednostnih razvojnih usmeritvah

Razvojne usmeritve regij, ki so eden izmed ključnih vhodnih podatkov za pripravo regionalnih prostorskih planov, se bodo skozi proces nastajanja le-teh izoblikovale na nivoju regije ob aktivni udeležbi pripravljavcev s strani regionalnih razvojnih agencij, izdelovalcev in predstavnikov občin iz regije. Pri analizi regionalnih razvojnih dokumentov smo ugotovili, da razvojne usmeritve regij naslavljajo vsa področja, ki izhajajo iz strateških dokumentov, da pa pri tem nimajo finančnih sredstev, da bi uresničile vse ukrepe za razvoj regij. Zato je bilo ključno za izvedbo naloge, da od regionalnih razvojnih agencij in nosilcev urejanja prostora pridobimo omejeno število prioritet.

V času izvedbe naloge je bilo zaradi omejenega časa, ki je bil namenjen pripravi strokovnih podlag, mogoče izvesti le anketo, s katero smo pozvali tako regionalne razvojne agencije kot nosilce urejanja prostora, naj posredujejo svoje ključne razvojne usmeritve. V anketi je bilo moč izbrati omejeno število predlaganih prioritetnih področij (glej prilogo »Preglednica prioritet po regijah«). Za omejitev smo se odločili z namenom, da vzpodbudimo razmišljanja vseh vpletenih v procese priprave regionalnih prostorskih planov k razmišljanju o prioritetah, ki jih lahko uresničijo in so najpomembnejše za regijo.

V nadaljevanju smo pripravili še delavnico, na kateri smo seznanili tako pripravljavce kot tudi nosilce urejanja prostora, ki so se odzvali in udeležili delavnice, z rezultati ankete in jih v delavnici pozvali, da naj skupaj izberejo samo tri najpomembnejše razvojne usmeritve za svojo regijo.

V tem dokumentu so zato predstavljene ugotovitve ankete in delavnice na področju prednostnih razvojnih usmeritev regije.

To pa ne pomeni, da regije temu področju ne bodo več posvečale pozornosti v procesih priprave regionalnih prostorskih planov. Nasprotno, to področje bo eno izmed ključnih za izdelavo planov saj bo usmerjalo tako razvoj poselitve in krajine kot tudi gospodarske javne infrastrukture in ga bodo morali pripravljavci iz regionalnih razvojnih agencij skupaj z izdelovalci morali doreči s predstavniki občin v regiji in nosilci urejanja prostora.

Stanje in prednostne razvojne usmeritve

Osnovni kazalniki

Preglednica 1: izbrani podatki, kazalniki za obalno-kraško regijo.

	Obalno-kraška regija			Slovenija	
	2018/19	2022/23	% na 18/19	2018/19	2022/23
Indeks razvojne ogroženosti[1]	81,4	103,2	26,78	100,00	100,00
BDP na prebivalca, v EUR (tekoči tečaj)	22.674	26.074	15,00	22.142	27.040
Število prebivalcev	115.613	118.807	2,76	2.089.310	2.120.937
Gostota prebivalstva (št. preb./km^2)	110,8	113,9	2,8	103,10	104,60
Indeks delovne migracije[2]	98,1	94,2	-3,98	100,00	100,00
Število delovno aktivnih prebivalcev	53.888	55.100	2,25	980.880	999.884
Povprečna letna stopnja registrirane brezposelnosti	7,63	4,8	-37,09	8,25	5,00
Delež prebivalcev, starih 15 let in več, z višjo in visoko izobrazbo	23,84	25,71	7,84	23,70	25,86
Število samostojnih podjetnikov	6.621	7.574	14,39	93.937	116.544
Število gospodarskih družb in zadrug	5.460	5.257	-3,72	73.393	76.246
Število novonastalih podjetij v letu	13	11	-15,38	274	944
Število prenočitev turistov	3.194.019	3.261.245	2,10	15.775.331	16.125.027

Stanje na izbranih podatkih in kazalnikih leta 2018/19, če jih primerjamo s podatki in kazalniki leta 2022/23, kaže na izboljšanje na področjih BDP na prebivalca, ki je večji, povečano je število prebivalcev, gostota prebivalstva ter število aktivnih prebivalcev, manjša je brezposelnost, povečalo se je število prebivalcev z višjo izobrazbo od srednješolske. Povečalo se je število podjetnikov, zmanjšalo pa število podjetij in zadrug ter novonastalih gospodarskih družb. Tudi število nočitev turistov v regiji se je rahlo povečalo.

Indeks delovne migracije je rahlo padel, to pove, da je bila regija v območju zmerno delavnih sedaj pa je v območju šibko bivalnih regij. Padanje indeksa bi lahko nakazovalo na odhajanje delavcev na delo v druge regije.

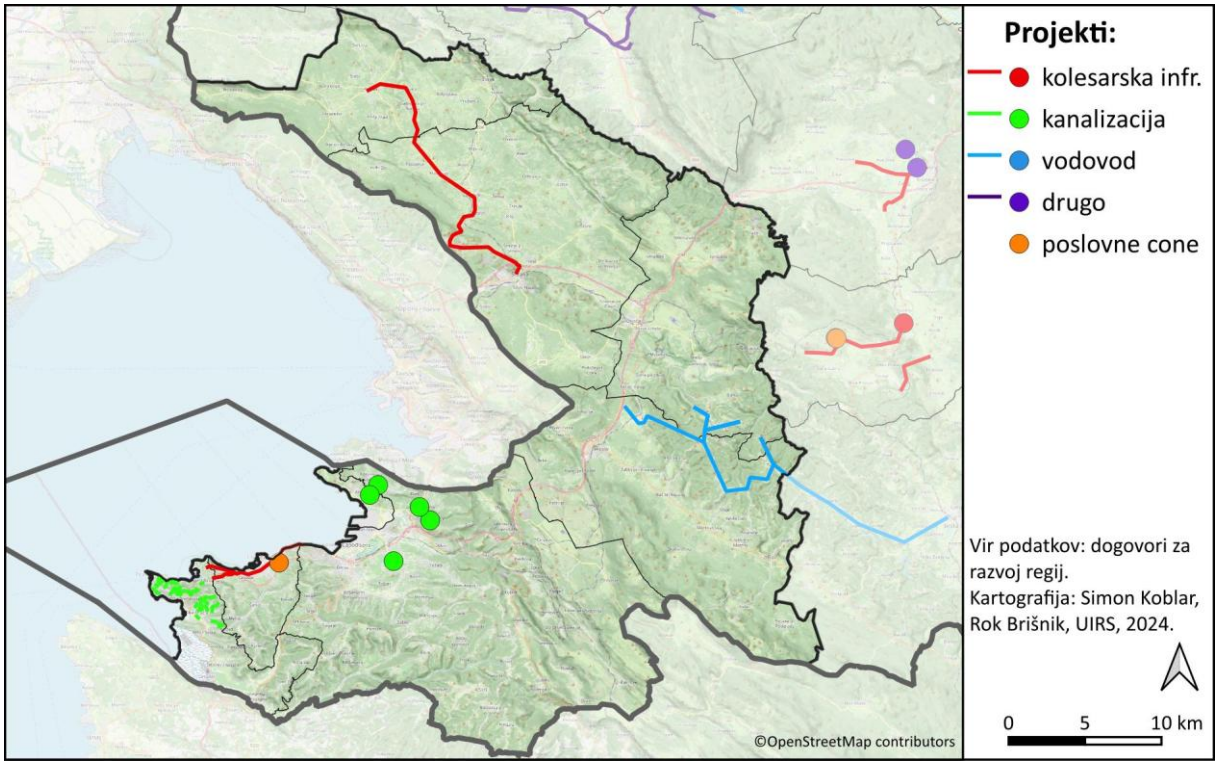
Indeks razvojne ogroženosti je porastel za 26,78 %, regija pa je prišla malo nad slovensko povprečje. Porast nakazuje na večjo razvojno ogroženost regije. Za primerjavo: najnižji indeks za obdobje od 2021/27 ima osrednjeslovenska regija (49,6), najvišjega pa pomurska regija (172,5), ki je na podlagi izračunanega indeksa tudi najbolj ogrožena.

[1] Indeks razvojne ogroženosti je merilo, ki se uporablja za ocenjevanje stopnje ekonomske in socialne ogroženosti določenega območja ali skupnosti. Ta indeks običajno upošteva več različnih kazalnikov, ki zajemajo različne vidike razvojne ogroženosti, kot so stopnja brezposelnosti, stopnja revščine, izobrazbena raven prebivalstva, dostop do zdravstvenih storitev, stanovanjske razmere, socialna izključenost, stopnja kriminala in podobno. Izračunan je na programsko obdobje in objavljen v uradnem listu RS (obdobje 2021-2027 - https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-2545/, obdobje 2014-2020 - https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2014-01-1405).

[2] Indeks delovne migracije je kazalnik, ki za posamezno teritorialno enoto (občino, upravno enoto, statistično regijo) povezuje število delovnih mest s številom delovno aktivnih prebivalcev (glede na prebivališče)(https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/8147).

Prednostne razvojne usmeritve

Analiza regionalnih razvojnih projektov je pokazala, da v Obalno-kraški regiji prevladujejo projekti, ki naslavljajo fizične potrebe na področju poselitve. Poudarek je na projektih odvajanja in čiščenja odpadnih voda, izboljšanju kakovosti vodooskrbe z izgradnjo povezovalnega vodovoda Ilirska Bistrica – Rodik ter na izgradnji kolesarskih povezav. Spodnja shematizirana karta (slika 2**Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.**) prikazuje aktualne projekte Obalno-kraške regije.

Slika 2: karta prioritetnih projektov iz dogovora za razvoj regij

V programskem delu Regionalnega razvojnega programa Obalno-kraške regije 2021-2027 so predvsem v okviru razvojne prioritete 6 - Prostorski razvoj in regija bližje prebivalcem opredeljeni naslednji ukrepi: Trajnostni urbani razvoj Kopra; Trajnostni prostorski razvoj obalnega pasu ter Trajnostni prostorski razvoj Krasa, Kraškega roba in Brkinov. Nobeden od omenjenih ukrepov na projektni ravni ni bil vključen v dogovor za razvoj regij (DRR).

Za potrebe druge delavnice (glej prilogo: Poročilo 2. delavnice med regijami in resorji glede prednostnih razvojnih usmeritev regij), so predstavniki obalno-kraške regije izpolnili spletni vprašalnik z naslednjimi prioritetnimi področji (prioritetna področja so razdeljena od najpomembnejšega do manj pomembnih):

1. GJI - KOMUNALA - Pomembnejši objekti za oskrbo s pitno vodo, potrebni za izvajanje občinske GJS, ki služijo oskrbi več občin
2. GJI - PROMET - Omrežje državnih cest
3. POSELITEV - Razvoj prednostnih območij za stanovanjsko oskrbo
4. KRAJINA - Upravljanje voda - območja prednostnih protipoplavnih ukrepov
5. KRAJINA - Turizem in rekreacija v naravnem okolju - kampi, glampingi, lovske/planinske idr. koče
6. POSELITEV - Gospodarske cone regionalnega pomena
7. KRAJINA-Gozdarstvo - površine v zaraščanju

8. POSELITEV-Turistična središča
9. KRAJINA - Prednostna območja za kmetijstvo
10. KRAJINA - Upravljanje voda - morje in obalni pas

Na delavnici so predstavniki obalno-kraške regije opredelili naslednja prednostna področja:

- manjkajo mehanizmi za stanovanjsko oskrbo,
- oskrba s pitno vodo,
- konflikti med pristaniščem in mestom,
- javni potniški promet (tudi morski) + čezmejni (povezave z Izalijo in Hrvaško),
- morje in obalni pas; protipoplavni ukrepi,
- turizem in rekreacija,
- površine v zaraščanju,
- omrežje državnih cest.

Prisotni nosilci urejanja prostora so opredelili naslednja prednostna področja:

- vodovarstvena območja v zaledju + odvajanje in čiščenje meteorne vode -> morje,
- pristanišče (logistika, železnica, ceste),
- gozd,
- pregled površin v zaraščanju in ukrepi (požarna varnost); pregled protipožarnega varstva na ravni regije,
- regijske kolesarske povezave in turistični produkti,
- morje in turizem.

Na delavnici so bili predstavniki regije soočeni s predstavniki nosilcev urejanja prostora in skupaj so opredelili naslednje prednostne razvojne usmeritve:

1. krajina: morje in obalni pas,
2. poselitev: stanovanjska oskrba (stanovanjski fond je namenjen počitniškim zmogljivostim, ne domačinom),
3. GJI: oskrba s pitno vodo (ranljivost kraških vodnih virov v zaledju).

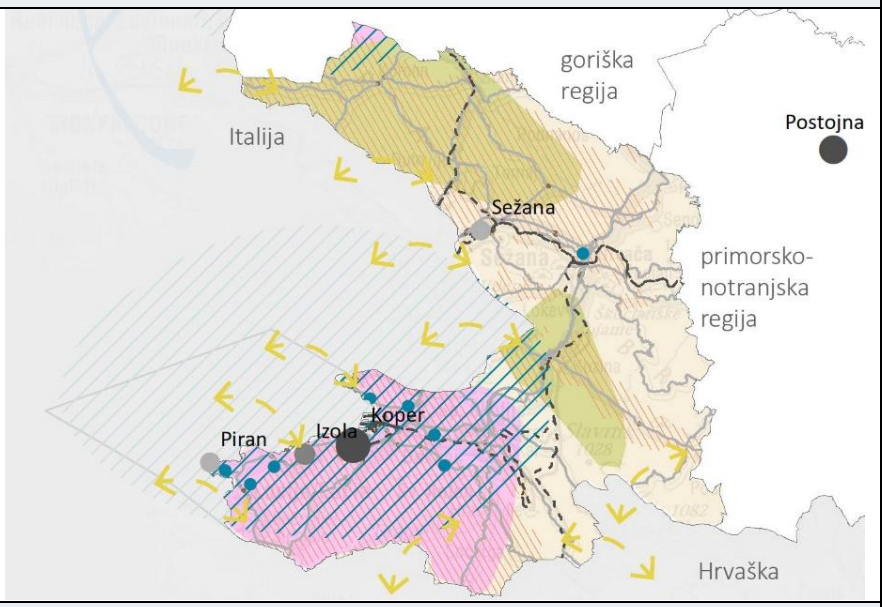
Usmeritve

Na podlagi izdelanih analiz:

- stanja po regijah na področju poselitve, krajine in gospodarske javne infrastrukture,
- analiz regionalnih razvojnih programov za obdobje od leta 2021 do leta 2027,
- analiz vseh že izdelanih strokovnih podlag, raznih veljavnih aktov in drugih dokumentov, ki obravnavajo področje regij, razvoja regij in regionalnega planiranja,
- dveh delavnic, ki smo jih pripravili skupaj s predstavniki regionalnih razvojnih agencij in predstavniku nosilcev urejanja prostora iz raznih resorjev,

so bile izdelane usmeritve oziroma ničelno stanje v posamezni regiji. Usmeritve so odraz analiz dokumentov, ki so bili ob izdelavi te naloge na voljo izdelovalcem teh strokovnih podlag. Za izvedbo izdelave regionalnega prostorskega plana regije bo potrebno na nivoju regije izdelati še dodatne strokovne podlage (glej prilogo: Pregled potrebnih strokovnih podlag sektorjev).

Usmeritve za razvoj poselitve

regije **vsebine/teme**	**Obalno Kraška**
središče 1. ravni središče 2. ravni središče 3. ravni središče 4. ravni ostala naselja (nad 1500 prebivalcev) morebitno drugo naselje pomembno za regijo širše mestno območje (ŠMO) jedrna podeželska območja odmaknjeno podeželje podeželska območja v zaledju mest izjemno pomembna območja za kmetijstvo železniška povezava cestna povezava reka čezmejno povezovanje	
DEMOGRAFSKA SLIKA REGIJE	
Gibanje števila prebivalcev v regijah	- število prebivalcev narašča
Predvideno gibanje prebivalcev v regijah	- po podatkih projekcije bo regija do leta 2038 regija ena izmed redkih, kjer število prebivalcev ne bo padalo. Po projekcijah bo regija do 2038 imela 2,5% več prebivalcev.
	Usmeritev: Regija naslovi trend v viziji in ciljih (opredelitev: ohranjati trend/ spreminjati trend/…)
POSELITEV	
Naselja v regionalnem omrežju središč	
Državna izhodišča: Omrežje naselij ReSPR50	- kot središče 1. ravni, središče mednarodnega pomena se razvija Koper - kot središče 3. ravni se razvija Izola z Jagodjem, - središče 4. ravni: Piran s Portorožem in Lucijo in Sežana - status mesta imajo: Koper, Izola, Piran, Sežana
	V regiji je omrežje središč prve, tretje in četrte stopnje. V regiji se po projekcijah ne predvideva upadanja prebivalstva, opaža pa se problem vpliva turizma iz vidika gentrifikacije. Usmeritev: Preveri se vloga naselij v omrežju naselij v regiji glede na zastavljene cilje regije. (Strokovna podlaga za poselitev).
Druga naselja, pomembna za regijo (*5. nivo, turistična središča; naselja, katerih vloga se ponovno obravnava v RPP…*)	- /
	Usmeritev: Preveri se vloga naselij v omrežju naselij v regiji, zlasti morebitna druga naselja, pomembna za razvoj regije v odmaknjenem podeželju (*SP za poselitev*)

Širše mestno območje	V ŠMO slovenske Istre se s Koprom, ki ima vlogo mednarodnega središča, povezujejo mesta Izola in Piran (s Portorožem, Lucijo). V ŠMO se razvijajo mednarodna vozlišča, tako javnega potniškega prometa in prestopne točke, ter tudi mednarodni prometni terminal (luka koper). Poleg slednjih se v razvijajo in povezujejo funkcije splošnega pomena in delovna mesta.
	Usmeritev: Vsebine se preveri in opredeli v strokovna podlaga za razvoj ŠMO slovenske Istre, oz. kot vsebine strokovne podlage za poselitev za regijo.
Opremljenost z družbeno infrastrukturo	
Regijski objekti družbene infrastrukture	
	Usmeritev: Pristojni resor pripravi nabor vsebin, pomembnih na regionalni ravni. Strokovna podlaga - analiza omrežja družbene infrastrukture na ravni regije
Zagotavljanje pravične dostopnosti do storitev javnega pomena	
	V regiji so s središči slabše povezani robni deli regije na skrajnem severu in vzhodu. Usmeritev: Zagotavlja se dostopnost do storitev splošnega pomena na območjih, ki so slabše povezana s središči. Pripravi se analiza dostopnost do storitev na nivoju regije, pri čemer se upošteva dostopnost do storitev izven regije oz. države.
Prednostna območja za razvoj dejavnosti	
Gospodarske cone regionalnega pomena **regionalno pomembna tema (po odzivih vprašalnika za NUP, Regije)*	Regija ima poudarjeno vlogo industrije, zlasti mesto Koper. V regiji so prisotne gospodarske cone mednarodnega, državnega in regionalnega pomena. V regiji so proste sklenjenih stavbnih površin ustrezne rabe, ki bi bile večje od 10ha samo v naselju Sežana.
	Usmeritev: Gospodarske cone regionalnega pomena se lahko ob izkazani potrebi razvijejo znotraj območja ŠMO, zlasti Koper. Prednostno se razvija obstoječe gospodarske cone. Pripravi se strokovna podlaga s katero se opredeli potrebe po novih razvojnih površinah. Ob izkazani potrebi se pripravi strokovna podlaga, kjer se preveri privlačnost in ranljivost prostora za umeščanje gospodarskih con.
Večja nakupovalna središča	Večja nakupovalna središča se umešča v sklopu večmodalnih vozlišč za potniški promet v središčih prve in druge ravni, torej v mestu Koper (oz. znotraj ŠMO). Povezava na vozlišča javnega potniškega prometa – zaradi slabe mreže JPP in nezadostne frekventnosti povezav. Usmeritev: Preveriti obstoječe količine in razporeditev. Na podlagi izkazanih potreb se dodatno preveri privlačnost in ranljivost prostora za umeščanje večjih nakupovalnih središč. Preveri se izkoriščenost obstoječih centrov.
Turistična središča **regionalno pomembna tema (po odzivih vprašalnika za NUP, Regije)*	Gre za izrazito turistično regijo, kjer se intenzivne turistične dejavnosti izvajajo zlasti v naseljih obalnega pasu. V strategiji razvoja turizma so za obalno kraško regijo kot turistična opredeljena naselja : Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Komen, Koper, Piran, Sežana.
	Vrste turizma, vrste prenočitev, razmestitev objektov za turizem in druge vsebine naj se določi na podlagi strategije razvoja turizma za regijo.
Stanovanjska območja	
Razvoj prednostnih območij za stanovanjsko oskrbo	Naselja, v katerih se prednostno razvija stanovanjsko oskrbo: Koper, Izola, Piran, Sežana
	V regiji je problem dostopnosti stanovanj zaradi velikega interesa po nakupu, kot posledica turistično privlačne destinacije. Usmeritev: Skladno s potrebami se pripravi strokovna podlaga za umestitev stanovanjskih območjih v središča v regiji.

**regionalno pomembna tema (po odzivih vprašalnika za NUP, Regije)*	Opredelitev projektov regionalnega pomena vezanih na stanovanja.
Dijaški domovi, študentski domovi, domovi za starejše, nastanitve za migrante	V regiji je dijaški dom v : Kopru, Piranu in Izoli V je študentski dom v: Kopru, Izoli Dom starostnikov ima enote: Koper, Dutovlje, Izola, Portorož, Sežana. **Namestitveni center za tujce – Počitniški dom Debeli rtič?
	Usmeritev: Opredeli se potrebe za vsako izmed posebnih oblik bivanja.
Varstvo pred naravnimi nesrečami (poplavna varnost, erozijska in plazljiva območja, območja brez posegov)	
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (poplavna varnost, erozijska in plazljiva območja, območja brez posegov)	V regiji je po analizi poplavnih območij na stavbnih zemljiščih iz vidika poplavne nevarnosti ogroženih 5% pozidanih in 3% nepozidanih stavbnih zemljišč, namenjenih gradnji stavb. V središčih policentričnega omrežja naselij (ReSPR50) je v regiji na območjih poplavne nevarnosti 6% nepozidanih in 2% pozidanih zemljišč namenjenih gradnji stavb.
	Problem nevarnosti poplav (poselitvena območja na poplavnih območjih). <u>Usmeritev:</u> Pripravi se karte poplavne nevarnosti za porečja in ukrepov za zmanjševanje poplavne nevarnosti na območju regije. Pripravi se strokovna podlaga za prerazporeditev prostorskih rezerv in iskanje ogroženih lokacij.
Posebne oblike poselitve in prazna naselja	
Posebne oblike poselitve značilne za regijo	- Kampi/glampi, območja vikendov - Hotelski kompleksi - Počitniške hiše
	<u>Usmeritev:</u> Vsebine se obravnava v sklopu priprave strokovne podlage za poselitev na regionalnem nivoju.
Prazna naselja	V regiji ni naselij brez prebivalcev.
	<u>Usmeritev:</u> V sklopu strokovne podlage za poselitev na regionalnem nivoju se prepozna prazna naselja in presodi katera izmed slednjih predstavljajo potencial za razvoj (npr.: turizma, poselitve …), katera in iz kakšnih razlogov nimajo potenciala za revitalizacijo.
Čezmejno sodelovanje/povezovanje poselitvenih območij	Regija meji in se povezuje z Italijo in Hrvaško..
	<u>Usmeritev:</u> Pridobitev podatkov o čezmejnih vplivih: delovne migracije, dostopnost do prometne infrastrukture, storitve splošnega pomena, trgovski centri, selitve …

Usmeritve za razvoj v krajini

regije **vsebine/teme**	**Obalno Kraška**
KRAJINA	
Kmetijstvo	
Območja za razvoj kmetijstva na širših mestnih območjih	Na celotnem južnem delu ŠMO je opredeljeno podeželsko območje v zaledju mest, na severnem je jedrno podeželsko območje, na vzhodnem pa odmaknjeno podeželje. Usmeritev: skladno z usmeritvijo iz ReSPR50 izdelati strokovne podlage za določitev območij, kjer se na širših mestnih območjih kmetijstvo usmerja v podporo oskrbi prebivalstva s kakovostno in lokalno pridelano hrano
Kmetijske panoge – območja za prednostni razvoj	Severni del regije spada v vinorodno območje Kras, južni del pa v vinorodno območje Slovenska Istra. Skupaj vinorodna območja v tej regiji obsegajo 56.025 ha. Usmeritev: pridobiti podatke o perspektivnih kmetijskih panogah v regiji ter izdelati strokovne podlage za določitev območij, primernih za posamezne kmetijske panoge, pomembne na nivoju regije
Območja agrarnih operacij	V regiji je po podatkih MKGP (za leto 2020) 1.015 ha osuševalnih sistemov in 281 ha namakalnih sistemov. Vsi so na južnem delu regije, ob obali oz. v bližnjem zaledju. Usmeritev: izdelati strokovne podlage za določitev regionalno pomembnih območij in vrst agrarnih operacij (namakanje, osuševanje, agromelioracije)
Prednostna območja za kmetijstvo	Izjemno pomembna območja: cca 1.700 ha Zelo pomembna območja: cca 62.000 ha Pomembna območja: cca 18.000 ha Ostala območja: cca 21.000 ha Usmeritev: razvoj kmetijstva ter spodbujanje različnih vrst kmetijskih panog uskladiti s prednostnimi območji za kmetijstvo
Območja z omejenimi možnostmi za kmetijstvo	V južnem in vzhodnem delu regije (Obala in Slovenska Istra) so po podatkih MKGP (za marec 2023) opredeljena gorska območja, na severnem delu regije (Kras) so območja z naravnimi omejitvami. Usmeritev: razvoj kmetijstva ter spodbujanje različnih vrst kmetijskih panog uskladiti z območji z omejenimi možnostmi za kmetijstvo
Gibanje obsega kmetijskih zemljišč	Izguba kmetijskih zemljišč se pojavlja tako zaradi zaraščanja (predvsem v zaledju, na severnem in vzhodnem delu regije) kot zaradi pozidave (predvsem na južnem, priobalnem delu regije). Usmeritev: določiti ukrepe za zmanjšanje trenda izgube kmetijskih zemljišč
Gozdarstvo	
Potencial za izrabo lesne biomase	Gozdovi pokrivajo že okoli 56 % površine države, les je najpomembnejša obnovljiva surovina v državi, hkrati pa so gozdovi najbolj ohranjeni ekosistemi in jih je zato mogoče obravnavati tudi kot naravne krajine ali pa kot naravne člene v kulturni krajini. Usmeritev: pridobiti podatke o potencialu za izrabo lesne biomase v regiji ter določiti območja za izrabo lesne biomase ter območja za ohranjanje gozda v naravni obliki.
Funkcije gozdov	Funkcije gozdov so ekološke, socialne in proizvodne. Določijo se v gozdnodospodarskem načrtu in se kot strokovne podlage upoštevajo pri prostorskih ureditvah državnega in lokalnega pomena. Usmeritev: izdelati strokovne podlage za določitev funkcij gozdov, relevantnih na regionalni ravni

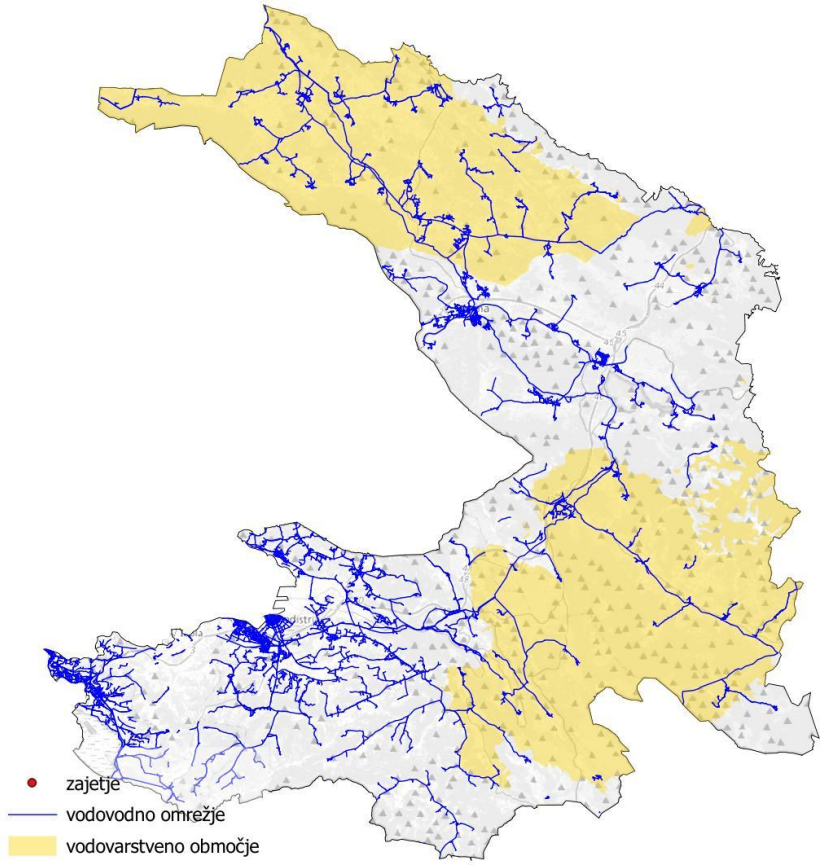
Lesno predelovalni centri in gozdno-lesne verige	K razvoju gozdno lesnih verig ter ureditvi lesno predelovalnih centrov usmerja že državna strategija (ReSPR50). Usmeritev: skladno z usmeritvijo iz ReSPR50 izdelati strokovne podlage za določitev podeželskih območij z večjim deležem gospodarskega gozda, ki se usmerjajo v razvoj gozdno-lesnih verig kot podporo trajnostni gradnji ter razvoju celovitih in visokokakovostnih lesnih proizvodov ob podpori zelenega javnega naročanja; ter izdelati strokovne podlage za umeščanje in urejanje lesno predelovalnih centrov na regionalni ravni
Gozdne prometnice	Gozdne prometnice poleg izvorne funkcije v okviru upravljanja z gozdovi služijo tudi v rekreativne in prostočasne namene, pri čemer lahko prihaja do konfliktov. Usmeritev: izdelati strokovne podlage za urejanje gozdnih prometnic
Varovalni gozdovi, gozdni rezervati	Prisotni so tako gozdni rezervati (v pogorju Slavnika in na Krasu) kot varovalni gozdovi (predvsem v Slovenski Istri in manjša območja na Krasu). Usmeritev: pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati območja varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov.
Površine v zaraščanju	Cca 5.700 ha površin je v zaraščanju (v letu 2023) Usmeritev: določiti ukrepe za zmanjšanje trenda zaraščanja.
Mineralne surovine	
Območja pridobivanja mineralnih surovin - pridobivalna in potencialna območja	V regiji je 13 lokacij z opredeljeno namensko rabo LN (območje nadzemnega pridobivanja mineralnih surovin) ter več lokacij podeljenih koncesij za izkoriščanje mineralne surovine za gradbeništvo in za industrijo gradbenega materiala. Tu je tudi pridobivalni prostor morske soli. Usmeritev: izdelati strokovne podlage za zagotavljanje varstva virov mineralnih surovin ter za določitev strateških, gospodarsko pomembnih in avtohtonih, pogostih oziroma drugih mineralnih surovin na regionalni ravni. Določitev območij mineralnih surovin državnega in regionalnega pomena in omejitev za razvoj drugih dejavnosti na teh območjih.
Upravljanje voda	
Morje in obalni pas	Zahodni del regije obsega obalni pas in morje. Usmeritev: morje in obalni pas se urejata skladno s pomorskim planom.
Vodovarstvena območja	V regiji je več vodovarstvenih območij, zavarovanih z občinskimi odloki, ter eno obsežno vodovarstveno območje, zavarovano z državno uredbo. Usmeritev: sprejem uredbe/uredb o vodovarstvenih območjih (na državni ravni)
Območja z omejitvami zaradi erozije in plazljivosti	Erozijska območja z običajnimi zaščitnimi ukrepi so predvsem na severovzhodnem robu Krasa, v Brkinih, Slovenski Istri ter na Obali pa so območja z zahtevnimi zaščitnimi ukrepi, tudi nekaj manjših območij s strogim varovanjem. Na Obali in v Slovenski Istri ter v Brkinih so predvsem območja s srednjo in veliko verjetnostjo pojavljanja plazov, na Krasu pa z majhno verjetnostjo pojavljanja plazov. Usmeritev: izdelava kart erozijskih in plazljivih območij v ustrezni natančnosti (na državni ravni)
Območja prednostnih protipoplavnih ukrepov	V regiji je cca 2.800 ha območij katastrofalnih poplav (podatek iz leta 2020). Pojavljajo se na zahodnem delu regije. Usmeritev: izdelati načrte za zmanjševanje poplavne ogroženosti posameznih območij (strokovne podlage za načrtovanje ukrepov za zaščito pred škodljivim delovanjem voda po porečjih - zadrževalniki, razbremenilni kanali, protipoplavni nasipi ipd.)
Večnamenska raba voda	Glede na prisotnost in razporeditev voda so v regiji možnosti za večnamensko rabo voda. Usmeritev: izdelava strokovne podlage, v kateri se preveri in načrtuje večnamenska raba voda (turizem, rekreacija, promet, kmetijstvo/namakanje ipd.)
Potenciali za rabo OVE	ReSPR50 usmerja k načrtovanju obnovljivih virov energije (tudi) na regionalni ravni, v sklopu regionalnih prostorskih planov. Usmeritev: izdelava strokovnih podlag za opredelitev prostorskih potencialov in območij za vetrne elektrarne, sončne elektrarne, (male) hidroelektrarne, za določitev potenciala za izrabo lesne biomase, za izkoriščanje geotermalne energije ter za OVE za druge podnebno nevtralne vire energije v regiji.

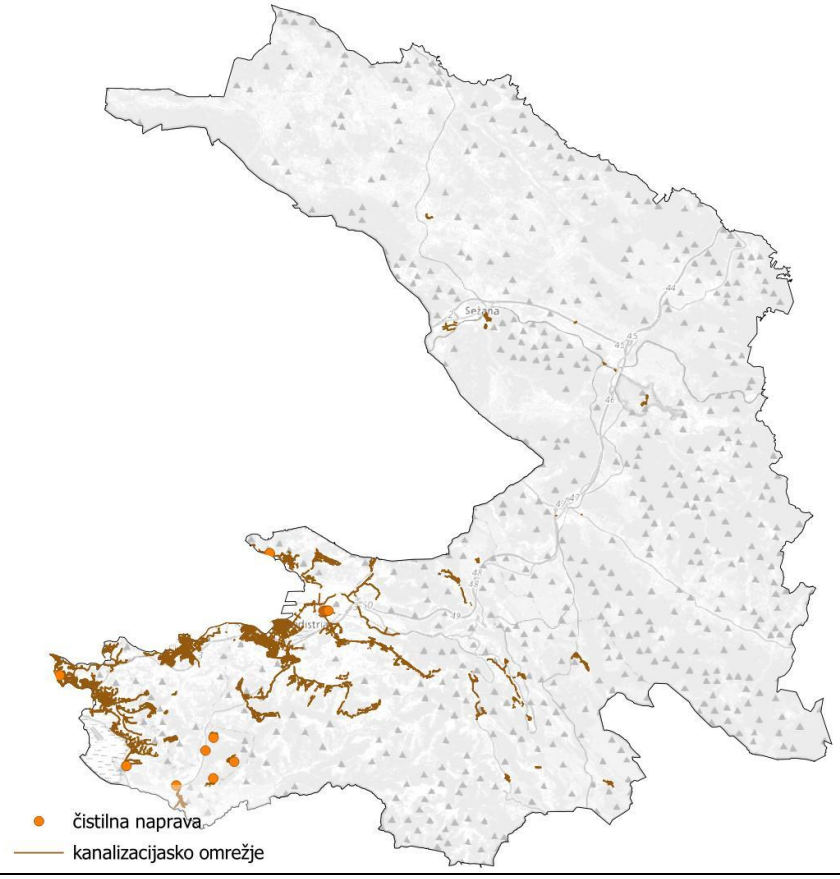
	Opredeliti je potrebno prednostne lokacije za naprave, ki izkoriščajo OVE za proizvodnjo električne in toplotne energije. Izdelati je potrebno regionalni energetski koncept kot strokovno podlago za opredelitev potencialov za rabo obnovljivih virov energije.
Turizem in rekreacija v naravnem okolju	Usmeritev: izdelati strokovne podlage za določitev razvitosti obstoječe turistične in rekreacijske infrastrukture ter njenih razvojnih možnosti; ter za opredelitev prednostnih območij za razvoj različnih oblik/vrst turizma in rekreacije v regiji
Prenočitvene zmogljivosti izven mest	Med prenočitvene zmogljivosti izven mest (v naravnem okolju) se štejejo predvsem kampi, glampingi, planinski domovi in koče, počitniški domovi, začasne nastanitvene zmogljivosti in marine ter drugi nastanitveni obrati. V regiji je bilo leta 2023 urejenih cca 9.200 ležišč v navedenih vrstah nastanitvenih obratov. Usmeritev: vrste turizma, vrste prenočitev, razmestitev objektov za turizem in druge vsebine naj se določi na podlagi strategije razvoja turizma za regijo.
Kopališča v naravnem okolju, kopalne vode, plovbne poti	Na morski obali je 21 lokacij kopalnih voda. V regiji ni sprejetih uredb o uporabi plovil na motorni pogon (na celinskih vodah). Usmeritev: rabo voda v rekreacijske in turistične namene uskladiti
Športna letališča, vzletišča	V regiji je eno letališče in eno mednarodno letališča. Usmeritev: letališča in vzletišča razvijati usklajeno s preostalo turistično-rekreacijsko infrastrukturo
Pohodniške poti, izletniške točke, kolesarske povezave, smučišča	Podatki niso na voljo v ustrezni obliki in/ali natančnosti. Usmeritev: pridobitev ustreznih podatkov ter izdelava usmeritev za prostorski razvoj teh elementov turistične infrastrukture na ravni regije
Posamična poselitev	Pri posamični poselitvi se naslavljajo predvsem tradicionalne oblike (celki, zaselki, posamične domačije), vinogradniška poselitev, suburbana posamična poselitev ter razvrednotena območja posamične poselitve. V regiji je cca 43 ha površin stavbnih zemljišč z namensko rabo A (posamična poselitev), to je 0,04 % površine regije. Usmeritev: izdelati strokovno podlago za opredelitev razširjenosti pojava posamične poselitve v regiji, njenih prostorskih značilnosti, trendov v njeni pojavnosti ter za določitev urejanja in sanacije oz. ukrepov za preprečevanje širjenja Izdelati tematske strokovne podlage glede na vrste in posebnosti posamične poselitve v regiji.
Območja za potrebe obrambe	Število območij za potrebe obrambe v regiji: - območja izključne rabe prostora za potrebe obrambe: 4 (+1 morje) - območja možne izključne rabe prostora za potrebe obrambe: 10 (+2 morje) - območja omejene in nadzorovane rabe prostora za potrebe obrambe: 4 (+1 morje) Območja, ki se uporabljajo za potrebe delovanja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na državnem nivoju: - Polhova jama - območje za uničevanje neeksplodiranih ubojnih sredstev (občina Divača) - Izobraževalni podcenter za zaščito in reševanje, Bazoviška cesta 13, Sežana - center za izobraževanje in usposabljanje (občina Sežana) Usmeritev: območja za potrebe obrambe in civilne zaščite upoštevati kot omejitev za razvoj drugih dejavnosti v prostoru; izdelati strokovno podlago za določitev morebitnih dodatnih/drugačnih območij za izvajanje nalog iz pristojnosti regij, npr. za potrebe civilne zaščite
Ekološka povezljivost	

Zeleni sistem regije	Pretežni del regije je reliefno razgiban, s prepletom gozdnih in kmetijskih površin ter poselitve. Nosilni deli zelenega sistema so gozdna območja ter kmetijska kulturna krajina Krasu, v Brkinih in v Slovenski Istri, kjer so jedrna območja in ključni koridorji ter (potencialni) ekokoridorji parkljarjev, območji Slovenske Istre in Slavnika pa sodita med zelo občutljiva območja za jastreba. Med nosilne dele zelenega sistema se uvršča tudi obvodni svet, kjer območji Sečoveljskih solin in Škocjanskega zatoka sodita med najobčutljivejša območja za vodne ptice. Usmeritev: ob načrtovanju zelenega sistema regije je treba zagotavljati (ohranjati, na novo vzpostavljati) ekološko povezljivost posameznih krajinskih območij (ekološke krpe, koridorji, stopalni kamni) in preveriti sprejemljivost posameznih predlaganih/načrtovanih prostorskih ureditev z vidika zagotavljanja ekoloških koridorjev z uporabo opozorilnih kart in s strokovnjaki za posamezne živalske vrste.
Zeleni sistem v širših mestnih območjih	Velik del ŠMO obsega urbana območja Kopra, Izole in Pirana, pa tudi številna manjša naselja in razpršeno poselitev. Zeleni sistemi v urbanih območjih obsegajo javne in druge zelene površine, obalni pas ter območja ob Dragonji in Rižani, kmetijska zemljišča in gozdove, ki prehajajo v podeželsko zaledje Krasa in Slovenske Istre (tudi prek državne meje s Hrvaško) s kulturno krajino, gozdovi in manjšimi naselji ter razpršeno poselitvijo. Usmeritev: V okviru urbanistične zasnove (lahko v smiselni povezavi s krajinsko zasnovo) se izdela zasnova zelenega sistema, ki naj izpostavi ekološke, funkcionalne in morfološke vidike javnih in drugih zelenih površin v naseljih in med njimi.
Prepoznavnost krajine	
Območja nacionalne/regionalne prepoznavnosti	V regiji so na podlagi opredelitev iz SPRS (2004) območja nacionalne prepoznavnosti: Brkanija in Moravška dolina, Brkini – Zgornji del Vremske doline – Divaški Kras, Kras, Lipica, Strunjan, Vipavska Brda. Nekatera od teh območij so se v zadnjih desetletjih spremenila zaradi razvoja (veliki infrastrukturni objekti, razvoj turističnih kapacitet, širitev naselij in razpršene poselitve ipd.) ali pa opuščanja rabe (zaraščanje kulturne krajine na Krasu) in požarov. Usmeritev: pri pripravi RPP upoštevati novelirane podatke o razdelitvi krajnskih tipov, izjemnih krajinah in območjih prepoznavnosti krajine, ki se na podlagi strokovnih podlag za krajino (krajinska zasnova) smiselno opredelijo tudi na regionalni ravni. Prostorski razvoj na teh območjih (poselitev, infrastrukturni objekti, kmetijski objekti in preurejanje kmetijskega prostora, ukrepi za zaščito pred škodljivim delovanjem voda, umeščanje naprav za rabo OVE idr.) prilagoditi zahtevam za ohranjanje prepoznavnih krajinskih prvin in vzorcev ter značaju krajine.
Izjemne krajine	V regiji so izjemne krajine na nacionalni ravni: Črni Kal – Hrastovlje, Dutovlje – Tomaj, Izola, Koštabona, Krkavče, Lipica, Marija Snežna – Podgorski kras, Padna, Rožar pri Tinjanu, Sečoveljske soline, Strunjanske soline, Sveto pri Komnu, Škocjanske jame – vas Škocjan, Vrtača pod Čebulovico. Nekatere od teh so se v zadnjih desetletjih spremenile zaradi novogradenj (infrastrukture in stavb) ali pa zaradi opuščanja kmetovanja in naseljenosti stavb na odmaknjenih predelih. Usmeritev: pri pripravi RPP upoštevati novelirane podatke o izjemnih krajinah; tu naj se prostorski razvoj (poselitev, infrastrukturni objekti, kmetijski objekti in preurejanje kmetijskega prostora, ukrepi za zaščito pred škodljivim delovanjem voda, umeščanje naprav za rabo OVE idr.) prilagodi zahtevam za vzdrževanje krajinskih prvin in vzorcev, ki so nosilci njihove izjemnosti.
Dediščinske kulturne krajine	V regiji so dediščinske kulturne krajine: Ankaran - Kulturna krajina Ankaranska bonifika, Ankaran - Kulturna krajina Debeli rtič, Boršt nad Dragonjo - Kulturna krajina notranja Slovenska Istra, Brič - Območje drevoredov cipres, Čentur - Kulturna krajina, Izola - Kulturna krajina Izolski amfiteater, Korte - Kulturna krajina Cetore-Korte, Lipica - Kobilarna Lipica, Lipica - Kraška kulturna krajina, Movraž - Kulturna krajina Movraška vala, Podpeč pri Črnem Kalu - Kulturna krajina Kraški rob, Portorož - Kulturna krajina Šentjane, Puče - Kulturne terase med Krkavškim potokom in Supotom, Rožar - Kulturna krajina, Seča - Kulturna krajina Seča

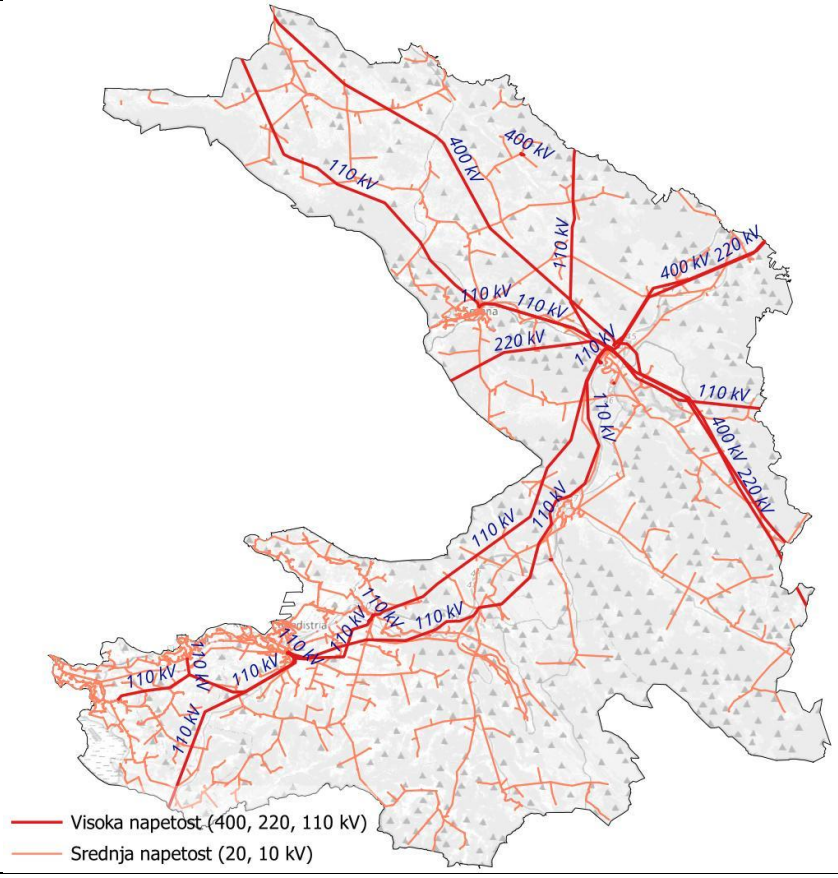
	polotok, Sečovlje - Sečoveljske soline, Socerb - Območje gradu Socerb, Strunjan - Drevored pinij od Strunjana do Portoroža, Strunjan - Kulturna krajina Strunjan, Strunjan - Strunjanske soline, Sveti Peter - Kulturna krajina Sveti Peter-Padna-Nova vas, Štanjel - Kulturna krajina, Tinjan - Kulturna krajina. Usmeritev: pri pripravi RPP upoštevati splošni režim za varstvo dediščinskih kulturnih krajin (MK)
Naravni parki	V regiji so Regijski park Škocjanske jame ter krajinski parki Sečoveljske soline, Strunjan in Debeli Rtič. Usmeritev: Za zavarovana območja narave se izdela krajinska zasnova. Pri načrtovanju prostorskega razvoja na zavarovanih območjih naj se vključijo upravljavski zavodi oz. pristojne službe NUP in občin, da se zagotovijo racionalna raba prostora in uskladijo razvojni in varstveni interesi na teh območjih. Upoštevajo se upravljavski načrti, kjer obstajajo.
Območja sanacij razvrednotenih krajinskih območij	Funkcionalno razvrednotena območja v regiji (območja pridobivanja mineralnih surovin, degradirana območja infrastrukture ter industrijskih dejavnosti in območja z različno stopnjo opuščenosti zemljišč in objektov) se nahajajo predvsem na jugozahodnem delu regije, v večjih naseljih na Obali. Usmeritev: izdelati je treba podrobnejšo evidenco stanja (vrsta, obseg, število) degradiranih območij in predvideti možnosti za sanacijo (programsko – funkcionalno, oblikovno, ekološko).
Čezmejno sodelovanje/povezovanje krajinskih območij	Regija na zahodu meji na Italijo (po robu planote Kras ter v zaledju mesta Trst), na jugu na Hrvaško (velik del meje po naravnih sistemih – Dragonji in hribovitem svetu Slovenske Istre, ki je precej naravno ohranjen, z velikim deležem gozda in opuščanjem kmetovanja), na severu pa se na bolj poseljenih območjih povezuje z goriško in primorsko-notranjsko regijo. Preko morja se povezuje z mednarodnimi vodami. Usmeritev: pridobiti je treba podatke o zavarovanih območjih narave in njihovem upravljanju na Hrvaškem in v Italiji, o razvojnih programih za razvoj turizma, kmetijstva in upravljanja voda na obali morja ter v dolini Dragonje, s ciljem, da se zagotovi čim bolj usklajeno urejanje prostora.

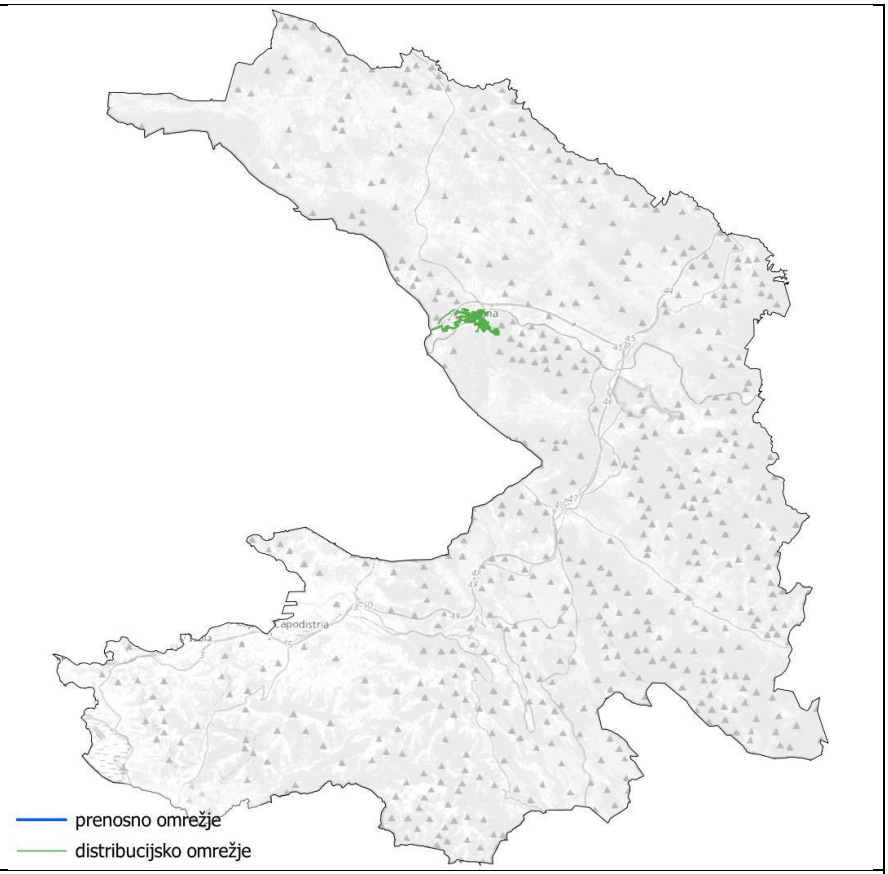
Usmeritve na področju gospodarske javne infrastrukture

regije **vsebine/teme**	**Obalno Kraška**
GJI	
Komunalna infrastruktura	
Oskrba s pitno vodo	Oskrba s pitno vodo regije se zagotavlja prek več različnih vodovodnih sistemov. Vodni viri v regiji niso enakomerno razporejeni, regija je vododeficitarna predvsem zaradi pomanjkanja vode v izviru Rižane v poletnih mesecih. Obalni vodovodni sistem (Rižanski vodovodi) je povezan s kraškim vodovodnim sistemom iz Brestovice, ki pa trenutno ni kapacitativno sposoben zagotoviti dodatne količine vode za Obalo. Za oskrbo s pitno vodo se uporabljajo tudi vodni viri iz sosednje Hrvaške in v manjšem delu Italije.
	<u>Usmeritev:</u> Na državni ravni se izdela strokovna podlaga Zasnova sistema oskrbe s pitno vodo na območju RS, v kateri se opredelijo obstoječi in načrtovani vodni viri s količinsko razpoložljivostjo in namenom (osnovna oskrba, rezervni vir), oskrbna območja posameznih vodovodnih sistemov ter objekti za transport pitne vode od vodnih virov do prevzemnih mest v posamezni občini oz. vodovodnem sistemu. Za območje Slovenske Istre se kot aktualna rešitev zagotavljanja zadostnih količin pitne vode izkazuje ureditev akumulacije na območju Kubeda (depresija pod naseljem Kubed v dolino Rižane oz. kamnolom Griže) in/ali povezava vodovodov iz smeri (povečanega) črpališča Brestovica (Kraški vodovodi) in (povečanega) črpališča Malni (postojnsko-pivški vodovod iz sosednje Primorsko-Notranjske regije. Akumulacija Kubed bi zagotavljala akumulacijo viškov vode iz reke Rižane, dograjeni in dodatni povezovalni vodovodi pa dodatne/rezervne količine pitne

	vode. Zagotavljanje vodnega vira poteka v sodelovanju med prizadetimi lokalnimi skupnostmi in državnimi organi. Zaščita vodnega vira Brestovica je urejena samo na slovenski strani, zato je pomembno, da se na meddržavni ravni uredi vprašanje zaščite vodnega vira Brestovica, saj del vode vanj priteče iz Italije. Za vse načrtovane objekte GJI se izdelajo idejne rešitve načrtovanih objektov GJI s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant. V primeru, če bodo načrtovani objekti GJI za distribucijo pitne vode znotraj občin služili oskrbi več občin, občine pomembnejše skupne objekte za distribucijo pitne vode po vnaprejšnjem dogovoru načrtujejo v RPP. Za pripravo RPP morajo kot strokovno podlago RPP zagotoviti izdelavo Idejne rešitve načrtovanih objektov za distribucijo pitne vode s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant.
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode	Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v regiji se zagotavlja v vseh večjih naseljih ter na vodovarstvenem območju Rižane prek več različnih kanalizacijskih sistemov s čistilnimi napravami. Kanalizacijski sistem s ČN Koper odvaja in čisti odpadno vodo z območja občin Izole, Kopra in manjšega dela Pirana.
	Usmeritev: Na regionalni ravni je treba predvsem zagotoviti izgradnjo vseh potrebnih kanalizacijskih sistemov za zagotavljanje ustreznega varstva okolja, praviloma na občinski ravni, posebno pozornost pa je treba nameniti zaščiti morja in obalnega pasu. V primeru, če bodo načrtovani objekti GJI za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode služili oskrbi več občin, občine pomembnejše skupne objekte za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode po vnaprejšnjem dogovoru načrtujejo v RPP. Za pripravo RPP morajo kot strokovno podlago RPP zagotoviti izdelavo Idejne rešitve načrtovanih objektov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant.
Ravnanje z odpadki	Ravnanje z odpadki se izvaja v objektih za ravnanje z odpadki v regiji, delno pa v objektih za ravnanje z odpadki v drugih regijah. Odlagališča oz. centri za ravnanje z odpadki so v Sv. Petru (Piran), Dvorih (Koper) in v Sežani.

	Usmeritev: Na državni ravni se izdela strokovna podlaga Zasnova sistema ravnanja z odpadki na območju RS, v kateri se opredelijo obstoječi in načrtovani objekti GJI za ravnanje z odpadki, ki so potrebni za izvajanje državnih GJS (sežigalnice, objekti za ravnanje z živalskimi odpadki, objekti za ravnanje z radioaktivnimi odpadki) vključno z oskrbnimi območji. V zasnovo sistema ravnanja z odpadki na ravni države bi bilo treba vključiti tudi načrtovanje odlagališč preostanka komunalnih odpadkov in predvsem regionalnih centrov za ravnanje z odpadki. Praviloma bi bilo smiselno v vsaki regiji zagotoviti po en tak center ob upoštevanju tudi današnje prostorske razmestitve dejavnosti ravnanja z odpadki v obalno kraški regiji. Predpogoj za to je sprememba zakonskih predpisov, saj je načrtovanje teh objektov v skladu z veljavnimi predpisi v pristojnosti občin, prav tako pa se občine samostojno odločajo, katere objekte za ravnanje z odpadki bodo uporabljale. V sistem zagotavljanja storitev GJS bi bilo treba vključiti tudi področje ravnanja z gradbenimi odpadki, ravnanje s katerimi se v skladu z veljavnimi predpisi izvaja kot tržna dejavnost. Za vse načrtovane objekte GJI se izdelajo idejne rešitve načrtovanih objektov GJI s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant. V primeru, če bodo načrtovani objekti za ravnanje z odpadki, ki so potrebni za izvajanje občinskih GJS (odlagališča preostanka komunalnih odpadkov, RCERO, CERO, ZC) služili oskrbi več občin, občine skupne objekte za ravnanje z odpadki po vnaprejšnjem dogovoru načrtujejo v RPP. Za pripravo RPP morajo kot strokovno podlago RPP zagotoviti izdelavo Idejne rešitve načrtovanih objektov za ravnanje z odpadki s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant.
Energetska infrastruktura	
Električna energija	Oskrba z električno energijo v regiji se izvaja prek prenosnega in distribucijskega sistema električne energije. Celotno omrežje regije se napaja iz RTP Divača, ki predstavlja eno ključnih točk v slovenskem elektroenergetskem sistemu, predvsem zaradi povezave z Italijo. Prek regije poteka 400 kV daljnovodno omrežje iz Beričevega z nadaljevanjem v Italijo (Redipuglia-Sredipolje) in proti Hrvaški (Melina) ter 220 kV omrežje iz Kleč in z nadaljevanjem proti Trstu (Padriciano-Padriče) in proti Hrvaški (Pehlin). Iz RTP Divača se prek 110 kV daljnovodov napaja Goriška regija (v smereh Ajdovščina in Vrtojba), celotna obalno kraška regija (Divača – Koper 2x, Koper – Izola – Lucija) ter jugozahodni del Primorsko - Notranjske regije (v smeri Pivke).

	
	Usmeritev: Na državni ravni se ob upoštevanju in uporabi desetletnih razvojnih načrtov prenosnega in distribucijskega sistema električne energije izdela podrobnejša in prostorsko določena strokovna podlaga Zasnova sistema za oskrbo z električno energijo v RS, v kateri se natančno in prostorsko določljivo opredelijo obstoječi in načrtovani objekti prenosnega in distribucijskega sistema električne energije nazivne napetosti 110 kV in več ter objekti distribucijskega sistema električne energije srednje napetosti za vključitev proizvodnih virov električne energije v omrežje. V predmetni zasnovi naj se na regionalni ravni tudi opredeli izhodišča in potenciale za proizvodnjo električne energije in njihove prostorske konotacije predvsem iz obnovljivih virov, to velja predvsem za sončno in vetrno energijo, ki imata v regiji največji potencial. Skladno z državnimi izhodišči (projekt RES) bo na območju regije prišlo do umestitve več večjih sončnih elektrarn in/ali vetrnih polj, ki jih bo treba učinkovito in trajnostno umestiti v prostor. V obalno kraški regiji je predvidena dograditev in nadgradnja obstoječega omrežja, pri čemer gre za dograditev 110 kV povezav med Divačo in Koprom, med Koprom in Izolo in med Divačo in Pivko. Za zagotavljanje lokalne oskrbe je predvidena izvedba RTP Izola ter RTP Hrpelje, za potrebe elektrifikacije pomorskega prometa pa še RTP Luka Koper z vključitvijo v 110 kV sistem. Vse 220 kV daljnovode se nadgradi na 400 kV sistem, vzporedno s 400 kV daljnovodom iz RTP Beričevo do Divače in naprej v Italijo pa se izvede še en 400 kV daljnovod. Za vse načrtovane objekte GJI se izdelajo idejne rešitve načrtovanih objektov GJI s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant.
Zemeljski plin	Na območju regije ni prenosnega sistema zemeljskega plina. Oskrba z zemeljskim plinom se izvaja v Sežani prek distribucijskega sistema zemeljskega plina, ki pa se napaja iz sosednje Italije.

	
	<u>Usmeritev:</u> Uporaba zemeljskega plina v Sloveniji za priključevanje novih stavb je izključno odvisna od političnih odločitev v zvezi z rabo zemeljskega plina kot energenta za ogrevanje. Na državni ravni se ob upoštevanju in uporabi desetletnega razvojnega načrta prenosnega sistema zemeljskega plina izdela strokovna podlaga Zasnova sistema za oskrbo z zemeljskim plinom v RS, v kateri se natančno in prostorsko določljivo opredelijo obstoječi in načrtovani objekti prenosnega sistema zemeljskega plina. V aktualnem 10 letnem razvojnem načrtu je predvidena gradnja prenosnega plinovoda M6 Ajdovščina – Lucija za oskrbo območja Sežane in Obale z zemeljskim plinom (že sprejet DPN) in z odcepom proti Hrvaški (Izola - Dragonja) ter Interkonekcijo Osp za povezavo z italijanskim plinovodnim sistemom. Za vse načrtovane objekte GJI se izdelajo idejne rešitve načrtovanih objektov GJI s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant. V primeru, če bodo načrtovani objekti za distribucijo zemeljskega plina služili oskrbi več občin, občine pomembnejše skupne objekte za distribucijo zemeljskega plina po vnaprejšnjem dogovoru načrtujejo v RPP. Za pripravo RPP morajo kot strokovno podlago RPP zagotoviti izdelavo Idejne rešitve načrtovanih objektov za distribucijo zemeljskega plina s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant. Distribucija zemeljskega plina je v skladu z veljavnimi predpisi izbirna občinska GJS. To pomeni, da občine nimajo obveznosti izvajanja te GJS, uporabniki pa nimajo obveznosti priključevanja in uporabe storitev te GJS. V primeru, če bi se v regionalnih energetskih konceptih določila območja, kjer bi se kot energent za ogrevanje uporabljal zemeljski plin, potem bi bilo treba v predpisih za ta območja določiti tudi obveznost zagotavljanja omrežja distribucijskega zemeljskega plina na teh območjih ter obveznost uporabe zemeljskega plina kot energenta za ogrevanje na teh območjih. Glede na ta izhodišča se tako v RPP opredeli tudi oskrbna območja distribucijskih sistemov zemeljskega plina.
Oskrba s toploto	Oskrba s toploto iz distribucijskih sistemov se v skladu s podatki katastra GJI izvaja v Luciji.

	
	<u>Usmeritev:</u> Potencial OVS s področja oskrbe s toploto se v regiji preveri za uporabo geotermalne energije ter energije morja, kjer so pilotni projekti že v teku. Praviloma gre za lokalno zelo omejene projekte, enako kot so že današnji sistemi za oskrbo s toploto. V primeru, če bi načrtovani objekti za distribucijo toplote (kotlovnice, toplarne) služili oskrbi več občin, občine pomembnejše skupne objekte za oskrbo s toploto po vnaprejšnjem dogovoru načrtujejo v RPP. Za pripravo RPP morajo kot strokovno podlago RPP zagotoviti izdelavo Idejne rešitve načrtovanih objektov za oskrbo s toploto s prikazi prostorskih koridorjev izvedljivih variant. Distribucija toplote je v skladu z veljavnimi predpisi izbirna občinska GJS. To pomeni, da občine nimajo obveznosti izvajanja te GJS, uporabniki pa nimajo obveznosti priključevanja in uporabe storitev te GJS. V primeru, če bi se v regionalnih energetskih konceptih določila območja, kjer bi se oskrba s toploto zagotavljala prek distribucijskih sistemov, bi bilo treba v predpisih za ta območja določiti tudi obveznost zagotavljanja oskrbe s toploto prek distribucijskih sistemov in obveznost priključevanja na te sistemi na teh območjih. Glede na ta izhodišča se tako v RPP opredeli tudi oskrbna območja distribucije toplote.
Prometna infrastruktura	

Splošno o regiji	Obalno-kraška regija je zaradi svoje geografske lege in gospodarskih dejavnosti (predvsem Luke Koper in turizma) izpostavljena močnim prometnim tokovom. Ogrodje prometne infrastrukture tvorijo cestno omrežje, železniško omrežje, trgovsko pristanišče Koper in letališče v Sečovljah. Območje je zelo odvisno od osebnega avtomobila. Stopnja motorizacije je med najvišjimi v državi. Anketa iz leta 2016 kaže, da prebivalci v regiji večino vsakodnevnih poti opravijo z avtomobilom (77 %), precej zastopano je tudi pešačenje (17 % opravljenih poti), kolesarjenje in javni potniški promet pa sta precej manj pomembna (2,8 % javni promet, 2,4 % kolo). Železniški promet je praktično zanemarljiv (0,5 % voženj). Prevladujoča raba osebnega avtomobila povzroča veliko neposredno in posredno porabo prostora ter ekološke, ekonomske in socialne težave. Težavam so v pretežni meri podvržena tudi območja ob obalnem pasu in središča najbolj urbaniziranih območij. Izgradnja dodatnih cest v preteklih letih pretežno zadovoljuje prometne potrebe izven sezone. Razmere v poletni turistični sezoni, še posebej ob koncu tedna, pa se bistveno spremenijo. Med sezono se na obalni cesti med Koprom in Piranom promet poveča do 20 %, v smeri Ankarana do 12 %, skozi krajinski park Debeli rtič pa tudi do 45 %.
Cestni promet	V regiji so vse kategorije državnih cest in sicer dve avtocesti, ena hitra cesta, tri glavne ceste I. reda, ena glavna cesta II. reda, tri regionalne ceste I. reda, pet regionalnih cest II. reda, petnajst regionalnih cest III. reda in ena regionalna turistična cesta. V okviru nacionalnega programa izgradnje avtocest (AC) je bilo v preteklosti dograjeno omrežje proti zahodu (Italiji), manjkajo pa še nekatere povezave proti Hrvaški (Postojna/Divača-Jelšane, Koper-Dragonja ter hitra cesta (HC) Jagodje-Lucija. Za manjkajoče odseku so DPN v pripravi oziroma so že pripravljeni. Kljub dobri razvitosti cestnega omrežja v regiji še vedno obstajajo deli s slabše razvitim cestnim omrežjem. Problematično ostaja vzdrževanje državnih in občinskih cest. Slabše prometno opremljeni so naslednji deli regije: južni del regije (zaledje Slovenske Istre) ter severni del (severni del občine Sežana in občina Komen). ‚Lokalne ceste so razmeroma urejene. Poleg rednih vzdrževalnih del se ponekod izvajajo ureditve nevarnih priključkov stranskih cest na glavne prometnice, rešitve nekaterih nepreglednih in ozkih odsekov, ureditve odvajanja meteornih voda, odtočnih kanalov, sanacija podpornih zidov ipd. Ponekod so potrebne preplastitve. Leta 2015 je bil predan prometu 5,2 km dolg odsek HC Koper–Izola, ki predstavlja navezavo somestja Koper-Izola-Piran na avtocestno omrežje Slovenije, predvsem pa obvozno cesto za tranzitno-turistični promet ter dnevne migracije. Po preusmeritvi prometa z obale v predor so ustvarjeni pogoji za ureditev turistično-rekreacijske infrastrukture na obali med Koprom in Izolo. Ključne aktivnosti na področju cestne infrastrukture v regiji so: o sprejetje dogovora z državo o optimizaciji HC/AC omrežja v regiji, o priprava celovite rešitve trajnostne mobilnosti v regiji ter uskladitev različnih sistemov mobilnosti ter v tem okviru ustrezna prilagoditev HC/AC omrežja, o dokončanje in sprejem državnega prostorskega načrta HC Koper-Dragonja, o pričetek izvajanja del HC Koper-Dragonja.

	Usmeritve: Na področju mobilnosti je treba zaustaviti trend rasti prevozov v cestnem prometu, kjer sta cestni tovorni promet in uporaba osebnih vozil za potrebe dnevne mobilnosti in turizma največji grožnji trajnostnemu upravljanju regije. Kljub vsemu je za izboljšanje povezanosti in dostopnosti regije treba zgraditi ključne manjkajoče cestne odseke (državne in lokalne ceste). Na nivoju regije oziroma za izbrana območja je treba izdelati makroskopske prometne modele, z definiranimi izvorno-ciljnimi matrikami potovanj. Na podlagi izdelanih prometnih modelov, v katerih se upoštevajo veliki generatorji prometa (npr. večje stanovanjske soseske, industrijske cone, trgovska središča, turistične točke …) se pridobi osnovne podatke za umeščanje nove cestne infrastrukture v prostor. Pri načrtovanju nove cestne infrastrukture je treba upoštevati usmeritev po zmanjšanju deleža uporabe osebnih vozil in povečanju uporabe drugih (predvsem trajnostnih) oblik mobilnosti. V okviru strokovnih podlag za umeščanje nove cestne infrastrukture v prostor se poleg definiranja tras določi tudi plansko kategorizacijo cestnega omrežja na regionalnem nivoju. Pripraviti je treba strokovne podlage in prostorske dokumentacije z optimizirano rešitvijo povezave med HC in Lucijo/Portorožem (navezava Lucije in Portoroža na HC) – strateške usmeritve regije državi pri načrtovanju regijsko pomembne cestne povezave. Izdelati je treba tudi strokovne podlage umeščanja prometno pomembnih točk v prostor, kot so npr. logistični intermodalni terminali, parkirišča za tovornjake, parkirišča P+R in podobno.
Železniški promet	Železniško omrežje v regiji je precej razvejano. Tu so dve glavni in tri regionalne železniške proge: o glavni železniški progi E 70 Ljubljana – Sežana – državna meja (Villa Opicina), E 69 Divača – Koper (potniška) in E 69 cepišče Bivje – Koper (tovorna), o regionalne železniške proge Prešnica – Rakitovec – državna meja (Buzet), Jesenice – Nova Gorica – Sežana, cepišče Kreplje – Repentabor – državna meja (Villa Opicina). Obstoječe železniško omrežje ne ustreza več potrebam. Predvsem povezava pristanišča z zaledjem (Koper-Divača) je ozko grlo razvoja Luke Koper kot ključnega gospodarskega generatorja območja, zato je posodobitev oz. izgradnja dvotirne železniške proge nujna. 60 % blaga se iz pristanišča prepelje po železnici. Večanje tržnih deležev na trgih zalednih držav zahteva zanesljive in boljše zaledne povezave, predvsem po železnici. V preteklosti je bil tako sprejet DPN za II. tir Divača-Koper. Gradbeno dovoljenje je bilo pridobljeno v letu 2016, gradnja pa trenutno poteka. Projekt izgradnje drugega tira predvideva enotirno progo z razširjenimi servisnimi cevmi ob najdaljših predorih, kar bo v prihodnje omogočili nadgradnjo proge drugega tira v dvotirno progo.
	Usmeritve: Izdelati je potrebno strokovne podlage v sklopu katerih se obravnava zagotavljanje taktnih voznih redov na nivoju regije (zagotavljanje dvotirnosti na vseh železniških progah in elektrifikacija), s čimer se bo krepilo potniški železniški promet. Izdelava strokovnih podlag ter druge dokumentacije na ravni regije za nadgradnjo železniških prog (potrebe in strateške usmeritve regije državi za načrtovanje železniške infrastrukture). Pri tem je treba večji poudarek tako na

	glavnih kot regionalnih progah nameniti konkurenčnosti potniškega prometa (večje hitrosti) ter prevozu koles (v turistične namene in za dnevno mobilnost). V sklopu strokovnih podlag je treba obravnavati tudi obnovo železniške postajne infrastrukture regijskega pomena (npr. postaja v Kopru). Na regijskem nivoju je treba pripraviti tudi strokovne podlage za celovit dolgoročni razvoj železniškega omrežja v regiji in širše (npr. povezava z Italijo in Hrvaško). Med regionalno pomembne teme tako spada tudi ureditev lahke mestne železnice med obalnimi mesti z navezavami proti Istri in Trstu.
Kolesarski promet	Kolesarsko omrežje v regiji je še vedno premalo razvito, da bi prevzelo vidnejšo vlogo v mobilnosti na krajše razdalje. Deloma so poti urejene v turistično rekreativne namene (npr. Parenzana, obala med Koprom in Izolo, na Krasu). V zadnjem času se kolesarske poti vse pogosteje urejajo tudi za dnevne uporabnike. V Kopru se je tako dolžina kolesarskih poti v zadnjem desetletju povečala trikratno. Pereč problem ostaja nesklenjeno omrežje kolesarskih poti, pomanjkanje primernih in varnih parkirnih mest za kolesa, kot tudi pomanjkanje infrastrukture v zaledju. V preteklosti sta občini Koper in Piran uvedli sistem izposoje koles, do danes se je v prvotni obliki obdržal le v Piranu. Pojavili so se mnogi zasebni ponudniki koles za izposojo. Interes za kolesarjenje je namreč čedalje večji. V zadnjem času postaja vedno pomembnejša mikromobilnost, ki je skupni imenovalec za različna prevozna sredstva na električni pogon (električna kolesa, skiroji, ...). Na območju Krasa so kolesarske poti speljane pretežno po obstoječih lokalnih malo prometnih cestah, vaških kolovozih in gozdnih cestah. Poti so na razpotjih označene. Izbrana so izhodišča za kolesarske izlete, kjer je možnost parkiranja osebnih vozil, in sicer so v Temnici, Opatjem selu, Komnu, Kobjeglavi, Sežani, Lipici, Majcnih, Senožečah, Matavunu, Kozini, Podgorju, Hrastovljah, Gračišču in Sočergi. Na območju Slovenske Istre je skoraj v celoti urejena kolesarska pot na trasi opuščene ozkotirne železnice Trst-Poreč - Porečanke (Parenzana), ki postaja vse bolj popularna. Urejenih je še nekaj drugih krožnih kolesarskih poti. Ključne aktivnosti v regiji na področju kolesarjenja kot ene izmed pomembnih oblik trajnostne mobilnosti v prihodnje so: o izgradnja kolesarske infrastrukture na občinski in medobčinski ravni, o zgradnja in oprema omrežja parkirišč za kolesa, o vzpostavitev možnosti prevoza koles z javnim prometom (avtobus, vlak), o subvencioniranje nabave koles oziroma e-koles za občane, o vzpostavitev enotnega sistema za izposojo koles (rent-a-bike) na ravni razvojne regije, o vzpostavitev mreže e-polnilnic.
	<u>Usmeritve:</u> Izdelati je treba strokovne podlage za prostorsko umestitev kolesarskih povezav na regionalnem in lokalnem nivoju, ki dopolnjujejo državno kolesarsko omrežje. Med tem ko državno kolesarsko omrežje povezuje predvsem posamezne kraje, morajo lokalne oziroma regionalne kolesarske povezave povezati tudi ključne točke na obravnavanem območju (npr. stanovanjske soseske, industrijski-poslovne cone, območja šol in vrtcev, zdravstvene ustanove ...). Poleg definiranja tras kolesarskega omrežja se v okviru strokovnih podlag določi tudi plansko kategorizacijo kolesarskih povezav na regionalnem nivoju. Na nivoju regije naj se izdela tudi strokovne podlage za umeščanje državnih kolesarskih povezav v prostor, ne glede na to, da je načrtovanje državnih kolesarskih povezav v pristojnosti države, pri čemer naj strateške usmeritve v strokovnih podlagah povzemajo potrebe Obalno-kraške regije (usmeritve regije

	državi za načrtovanje kolesarskega omrežja za tiste trase, ki so trenutno definirane zgolj s koridorji). Izdelava regijskega načrta državnih kolesarskih povezav (daljinskih, glavnih in regionalnih), ki bodo dobile svoje mesto v proračunu RS) – po vzoru nekaterih drugih regij, npr. Koroške in Savinjske regije.
Javni potniški promet	Javni potni prevoz doživlja podobno usodo kot v ostalih delih Slovenije. V zadnjih letih se število potnikov vztrajno manjša, število voženj z osebnimi avtomobili pa narašča. Javni avtobusni potniški promet je zaradi prevladujoče uporabe avtomobila v trajnem upadu. Povečujejo se časi med posameznimi vožnjami (slaba frekventnost) ter manjko avtobusne ponudbe med vikendi, kar je izredno slabo tudi z vidika razvoja turizma. Ključne aktivnosti v regiji za spodbujanje uporabe JPP v prihodnje so: o uvedba hitre avtobusne linije med mesti Slovenske Istre, o gradnja infrastrukture za pomorski potniški promet, o izboljšanje medobčinskih avtobusnih povezav (frekvenca, udobje), o izboljšanje občinskih avtobusnih povezav (frekvenca, udobje, nove linije), o Izboljšanje čezmejnih avtobusnih povezav (frekvenca, udobje, nove linije, možnost prevoza koles), o uvajanje alternativnih modelov prevozov (npr. prevozi na klic) v redkeje poseljenih območjih, o infrastruktura prestopnih točk med različnimi oblikami mobilnosti in uporaba inteligentnih prometnih sistemov za upravljanje večmodalne trajnostne mobilnosti, o uskladitev števila brezplačnih parkirnih mest za večjo uporabo JPP.
	<u>Usmeritve:</u> Večji premik k povečanju javnega prevoza v Obalno-kraški regiji je mogoče doseči le z izboljšanjem upravljanja celotnega sistema javnega prevoza. Ta je odvisen tako od nadgradnje infrastrukture ter voznega parka kot od enotnega sistema upravljanja. Usmeritev predlaga usklajevanje voznih redov ter storitev različnih javnih prometnih sredstev po meri uporabnika ter hkrati povezljivost javnega prevoza z drugimi prometnimi načini po načinu »mobilnost kot storitev«. Na nivoju regije je smiselno izdelati makroskopske prometne modele, v katerih se podrobneje definira izvorno-ciljne matrike potovanj, s katerimi se določi potrebe po organizacij linij JPP. Z definiranjem ključnih izvornih oziroma ciljnih točk na nivoju regije (npr. večje stanovanjske soseske, industrijske cone, turistična območja, območja šol, vrtcev, bolnišnic in zdravstvenih ustanov, trgovskih centrov in podobno) se pridobi ključne podatke za organizacijo javnega potniškega prometa oziroma določitev sheme linij. Izdela se strokovne podlage za organizacijo oziroma določitev sheme linij JPP na nivoju regije, z navezavo ključnih točk v prostoru (določenih v okviru prometnega modela). V okviru strokovne podlage se v prostor umesti tudi lokacije postaj in postajališč (BUS, železnica) ter večmodalnih vozlišč (prestopanje med različnim oblikami mobilnosti). Na nivoju Obalno-krške regije je treba izdelati tudi strokovno podlago za integracijo različnih oblik javnega potniškega prometa in zagotavljanje standarda

	dostopnosti in kakovosti (aktivnosti so sicer predvidene v okviru Družbe za upravljanje javnega potniškega prometa – DUJPP).
Trajnostna mobilnost	Obalno-kraška regija je v preteklem obdobju dosegla uspehe pri razvoju trajnostne mobilnosti. V zadnjih letih so nekatere občine (Koper, Izola in Piran, nekoliko kasneje tudi Sežana in Ankaran) pripravile in sprejele občinske celostne prometne strategije (CPS) za področje trajnostne mobilnosti, s podporo Ministrstva za infrastrukturo. Z njimi so opredelile ukrepe, s katerimi spodbujajo pešačenje, kolesarjenje in večjo uporabo javnega potniškega prometa pri vsakodnevnih poteh. Skladno z njimi se sedaj izvajajo prioritetni ukrepi. V sklopu projekta CHESTNUT (Interreg Podonavje) je bila opravljena integracija občinskih CPS na ravni funkcionalne urbane regije štirih obalnih občin oz. 11 obalnih naselij, kjer je največja koncentracija prebivalstva, delovnih mest in dnevnih migracijskih tokov. Ukrepi trajnostne mobilnosti se bodo izvajali s spodbujanjem upravljavskih, strokovnotehničnih, organizacijskih, infrastrukturnih, promocijskih in ostalih aktivnosti za krepitev trajnostne mobilnosti – predvsem spodbujanje hoje, kolesarjenja, javnega prometa. Del aktivnosti bo namenjeno tudi spodbujanju uporabe alternativnih goriv v mestih (vozila JPP in polnilna infrastruktura). Sodelovanje med občinami na področju upravljanja prometa in mobilnosti je še vedno šibko, čeprav gre za področje, ki bi ga bilo smiselno obravnavati celostno na nivoju regije. Primer takega pristopa je bila priprava občinskih CPS, kjer so ostale spregledane ključne tematike, kot so medkrajevni javni potniški promet (JPP), vključno s pomorskim, usklajevanje posameznih prometnih sistemov trajnostne mobilnosti, kot so lokacija multimodalnih točk, parkirišča P+R ipd. Čedalje bolj se kaže potreba po vzpostavitvi medobčinske strukture za upravljanje prometa, ki bi zagotavljala tudi višjo raven strokovnosti in boljšo medsektorsko integracijo.
	<u>Usmeritve:</u> Izdelava novih oziroma novelacija obstoječih občinskih celostnih prometnih strategij za občine na območju Obalno-kraške regije ter izdelava regijske celostne prometne strategije, v sklopu katere se obravnava tudi dostopnost Obalno-kraške z uporabo trajnostnih oblik mobilnosti (obravnava ključnih vprašanj v zvezi z mobilnostjo na regionalnem nivoju). Izdelava državne celostne prometne strategije v sklopu katere se obravnava povezljivost Obalno-kraške regije s sosednjimi in ostalimi regijami v Sloveniji oziroma s sosednjimi državami (usmeritve regije državi pri pripravi državne CPS).
Vodni promet	Luka Koper je z ostalimi severnojadranskimi pristanišči povezana v združenje severnojadranskih pristanišč (Nord Adriatic Port Association). Sodelovanje je priložnost, da pristanišča prevzamejo večji delež tovora med Azijo in Evropo (skozi Sueški prekop), kar je velika poslovna priložnost glede na to, da se napoveduje nenehna rast blagovnih tokov v tej smeri najmanj do leta 2030. Luka Koper se je v zadnjih desetletjih razvila v najsodobnejše pristanišče severnega Jadrana. Je eden najpomembnejših ekonomskih akterjev in generatorjev ekonomske dejavnosti regije. Pristanišče ima 12 tehnološko specializiranih terminalov za pretovor najrazličnejših blagovnih skupin. Od leta 2005 se v njem razvija tudi potniški promet. Pristanišče sicer potrebuje vlaganja v razvoj infrastrukture (drugi železniški tir, podaljšanje pomolov, poglabljanje plovnih kanalov, operativne obale, skladišča, energetsko prestrukturiranje). V pristanišču je še vedno izražena potreba tudi

	izgradnji sodobnega in mednarodnim standardom skladnega pomorskega potniškega terminala. Na področju vodnega prometa oziroma širitve Luke Koper so v regiji predvidene naslednje aktivnosti: o podaljšanje pomola I - severni del, podaljšanje in izgradnja pomola II, o nadgradnja in preureditev priveznih mest v bazenu II, o izboljšanje notranjega prometa v pristanišču (tudi glede na nove vhode in priveze), o povečanje skladiščnih zmogljivosti, o širitev območja pristanišča na območja ankaranske bonifike ter GORC Sermin II, o elektrifikacija pristanišča: zagotovitev ustrezne infrastrukture v pristanišču za dobavo električne energije za napajanje ladij z obale (vključno z daljnovodom, sončno elektrarno). Z vidika regionalnega razvoja pa so še posebej pomembni naslednji projekti: o gradnja sodobnega potniškega terminala s pripadajočo infrastrukturo, o vzpostavitev novega dostopa do pristanišča, ki zagotavlja razbremenitev mesta, o sanacija poškodovanih cest (zaradi prometa v pristanišče) v mestu Koper, o nov kamionski terminal, zgrajen z upoštevanjem sodobnih in trajnostnih meril gradnje tovrstnih objektov. V regiji so prisotna tudi prizadevanja za vzpostavitev morske potniške povezave med mesti Slovenske Istre, pa tudi na čezmejni ravni s sosednjima Italijo in Hrvaško. V letu 2021 so bili v okviru projekta LAS Istre vzpostavljeni t.i. morski prevozi po meri, kjer ribiči in ostali lastniki plovil ponujajo po naročilu posameznikom prevoz po morju med slovenskimi mesti.
	Usmeritve: izdelava strokovnih podlag in strateških dokumentov, ki bodo definirala potrebe regije in podala ključne strateške usmeritve državi pri načrtovanju infrastrukture za širitev Luke Koper. Na nivoju regije se Izdela tudi strokovne podlage za vzpostavitev morske potniške povezave med obalnimi mesti ter mesti v sosednjih državah (Italija, Hrvaška), vključno z določitvijo lokacij vstopno/izstopnih točk oziroma pristanov.
Zračni promet	V regiji je locirano javno letališče za mednarodni zračni promet Portorož, ki je sestavni del sistema javnih letališč RS. Letališče je namenjeno prevozu potnikov, za športne, turistične in poslovne polete. Osnovna dejavnost Aerodroma Portorož obsega upravljanje letališča z zagotavljanjem pristankov in vzletov letal, uporabo infrastrukture in potniškega terminala, izvajanje zemeljske oskrbe letal, potnikov in prtljage ter komercialne dejavnosti. Prek Letališča je bilo leta 2013 prepeljanih 26.000 tisoč potnikov, kar je rekord letališča. Letališče uporabljajo v največji meri enomotorna in dvomotorna, batna in turbopropelerska letala splošnega letalstva s kapacitetami do 10 sedežev ter občasno tudi nekaj večjih dvomotornih turbopropelerskih letal s kapacitetami do 60 sedežev ter manjša poslovna dvomotorna reaktivna letala. Letališče je velika priložnost za turistično gospodarstvo v regiji, hkrati pa lega pomeni tudi omejitve pri razvoju letališke infrastrukture. Za nadaljnji razvoj je treba dograditi infrastrukturo (podaljšanje vzletno-pristajalne steze), ob

	upoštevanju prostorskih danosti in zakonodaje s področja varstva okolja. DPN Letališče v Sečovljah zamuja kljub pritiskom z lokalne ravni. Letališče sicer potrebuje ureditev površin ob obeh straneh pristajalne steze, kar zahteva tudi poseg v Drnico in deloma na območje solin. Poleg letališča Portorož sta v regiji registrirani še vzletišči Divača (Gabrk) in Črnotiče.
	Usmeritve: Strokovne podlage in drugi strateški dokumenti na regionalni ravni, ki sledijo ključnim zastavljenim ciljem Letališča Portorož, in sicer na področju razvoja dejavnosti rednega in čarterskega letalskega prevoza, dejavnosti poslovnega splošnega in šolskega letalstva.